

ZARZĄDZENIE Nr 40 PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 16 lutego 1955 r.

w sprawie przewozu przesyłek towarowych w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej.

Na podstawie art. 6 dekretu z dnia 24 grudnia 1952 r. o przewozie przesyłek i osób kolejami (Dz. U. z 1953 r. Nr 4, poz. 7) zarządza się, co następuje:

R o z d z i a ł I.

Przepisy ogólne.

§ 1. Przepisy niniejszego zarządzenia określają zasady wykonywania państwowego planu przewozów towarowych w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej oraz obowiązki i prawa przewoźników, jak również osób korzystających z tych przewozów.

§ 2. Ilekroć w zarządzeniu niniejszym jest mowa o kolei, należy rozumieć przedsiębiorstwo państwowe „Polskie Koleje Państwowe”, a gdy jest mowa o żegludze należy rozumieć państwowe przedsiębiorstwo żeglugi śródlądowej.

§ 3. 1. Przewóz w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej należy rozumieć przewóz przesyłek towarowych przez dwóch przewoźników, to jest kolej i żeglugę, za jednym wspólnym listem przewozowym na całą drogę przewozu na warunkach ustalonych w niniejszym zarządzeniu.

2. Przewóz w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej może się odbywać z jednorazowym przeładowaniem (z taboru kolejowego na tabor rzeczny lub odwrotnie) lub z dwukrotnym przeładowaniem (z taboru kolejowego na tabor rzeczny i ponownie na tabor kolejowy lub odwrotnie).

§ 4. 1. Przewóz koleją lub wodą przesyłek przeznaczonych na składowanie, a po zakończeniu okresu składowania przewożonych dalej wodą lub koleją, odbywa się na podstawie oddzielnych listów przewozowych, stosowanych na kolei i w żegludze. Przewozów takich nie

uważa się za przewozy w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej.

2. Przy przewozach określonych w ust. 1 przewoźne oblicza się według zasad obowiązujących przepisów i taryf tego przewoźnika, który dokonuje przewozu.

§ 5. 1. Do komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej włączone są wszystkie stacje kolejowe otwarte do odprawy przesyłek wagonowych.

2. Śródlądowe porty handlowe, w których dokonuje się przeładowania z taboru kolejowego na tabor rzeczny lub odwrotnie, podane są w taryfie towarowej dla przewozów w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej.

§ 6. Kolej i żegluga obowiązane są przydzielać w miejscowościach przeładowania dostateczną ilość taboru dla dalszego przewozu przesyłek.

§ 7. Przewóz przesyłek w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej odbywa się na odległościach powyżej 150 km, obliczonych według odległości kolejowej, przy czym przewóz koleją nie może być krótszy niż na odległość 30 km. W szczególnych przypadkach uzasadnionych gospodarczo przewozy w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej mogą być dokonywane na odległościach krótszych za zgodą Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego.

§ 8. W komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej kolej może po porozumieniu się z żeglugą i nadawcami organizować przewozy marszrutowe przesyłek, żegluga zaś po porozumieniu z koleją i nadawcami — przewozy wahałowe, to jest taborom wydzielonym specjalnie do przewozu na danej trasie dla danego ładunku i odbiorcy.

§ 9. W sprawach nie uregulowanych niniejszym zarządzeniem stosuje się na odcinku przewozu koleją — przepisy obowiązujące na kolei, na odcinku przewozu wodą — przepisy obowiązujące w żegludze.

R o z d z i a ł II.

Planowanie przewozów.

§ 10. 1. Przewozy w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej dokonywane są na podstawie planów przewozowych składanych kolei i żegludze zgodnie z obowiązującymi przepisami o planowaniu przewozów.

2. Nadawcy obowiązani do planowania przewozów wydzielają w ramach planów przewozów towarowych masę towarową przeznaczoną do przewozu w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej oraz masę towarową przeznaczoną do przewozu koleją i wodą z przeznaczeniem do składowania.

3. W razie niemożności przyjęcia planów w wysokości zgłoszonej przez nadawców korzystających z przewozu w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej, przewoźnicy obowiązani są do wzajemnego informowania się oraz powiadomienia nadawców, zachowując terminy obowiązujące w zakresie planowania.

§ 11. 1. Plany miesięczne są wykonywane w sposób ustalony w obowiązujących przepisach.

2. Wykonanie planu miesięcznego powinno odbywać się w zasadzie na podstawie rozbicia go według dziennych norm załadowania przesyłek.

3. Pięciodniowe plany załadowania składane kolei przez nadawców mogą wyrównywać różnice powstałe w bieżącym wykonywaniu planów miesięcznych.

4. Przy wykonywaniu miesięcznego planu przewozów należy przestrzegać rytmiki naładunków.

5. Zagęszczenie naładunku w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej przez kolej lub żeglugę po-

winno nastąpić po porozumieniu się kolei i żeglugi oraz nadawców i odbiorców przesyłek.

R o z d z i a ł III.

Przewóz przesyłek.

§ 12. Przez przesyłkę towarową w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej rozumie się towar nadany do przewozu za jednym listem przewozowym na całej trasie przewozu.

§ 13. Przesyłki w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej dzielą się:

- 1) ze względu na termin dostawy na:
 - a) zwyczajne,
 - b) pośpieszne;
- 2) ze względu na ciężar lub objętość przesyłki na:
 - a) całobarkowe (w żegludze),
 - b) wagonowe (na kolei).

§ 14. 1. Do przewozu w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej nadawca może nadać:

- 1) przesyłkę o wadze zapewniającej wykorzystanie ładowności jednego statku przy istniejącym w dniu ładowania przesyłki stanie wody na trasie przewozu, po uzgodnieniu z żeglugą,
- 2) przesyłki, które na podstawie obowiązujących przepisów nie są wyłączone od przewozu na kolei lub w żegludze.

2. Przyjęcie do przewozu przesyłek innych, nie wymienionych w ust. 1, może nastąpić jedynie po uprzednim uzyskaniu zezwolenia Ministra Kolei i Ministra Żeglugi.

§ 15. 1. Na każdą przesyłkę nadawca obowiązany jest złożyć list przewozowy według wzoru ustalonego zarządzeniem Ministra Kolei i Ministra Żeglugi. Zarządzenie to ustali również tryb wystawiania listu przewozowego.

2. Nadawca przesyłki obowiązany jest zachować normy ładunkowe obowiązujące na kolei i w żegludze.

3. Do przewozu w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej mogą być nadawane przesyłki za jednym listem przewozowym w więcej niż jednym wagonie. Ogólna waga przesyłki nie może być większa niż 500 tonn.

4. Za jednym listem przewozowym nadaje się towar jednolity do jednego odbiorcy w jednym miejscu przeznaczenia.

5. Nadawca przesyłki obowiązany jest przekazać kolei załadowane wagony w zwartej grupie podanej w liście przewozowym. W przeciwnym razie ponosi on koszty ich segregowania.

§ 16. Osobę, która oddaje pierwszemu przewoźnikowi przesyłkę do przewozu, uważa się za upoważnioną przez nadawcę do wykonywania wszelkich czynności związanych z zawarciem umowy przewozu.

§ 17. 1. Przyjęcie przesyłki do przewozu następuje z chwilą całkowitego załadowania jej na tabor przewoźnika i złożenia przez nadawcę wypełnionego listu przewozowego.

2. Umowę przewozu na całej trasie przewozu uważa się za zawartą z chwilą, gdy pierwszy przewoźnik przyjął przesyłkę do przewozu i po opłaceniu kosztów przewozu przez nadawcę umieścił na liście przewozowym odcisk stempla z datą.

3. Jako poświadczenie nadania przesyłki do przewozu nadawca otrzymuje ostemplowany wtórnik listu przewozowego.

§ 18. W celu skoordynowania przewozów w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej przewoźnik

przyjmujący przesyłkę do przewozu obowiązany jest zawiadomić bezzwłocznie o przyjęciu przesyłki następnego przewoźnika podając:

- 1) nadawcę,
- 2) ilość tonn i nazwę towaru oraz rodzaj opakowania,
- 3) miejsce przekazania przesyłki,
- 4) termin przekazania przesyłki,
- 5) przeznaczenie przesyłki (miejscowość i adres odbiorcy).

§ 19. Nadawca obowiązany jest wypełnić list przewozowy. Na zlecenie nadawcy może, za pobraniem opłaty taryfowej, wypełnić list przewozowy przewoźnik przyjmujący przesyłkę, po otrzymaniu pisemnego upoważnienia oraz odpowiednich dokumentów lub podaniu w upoważnieniu danych dotyczących przesyłki. Prawidłowość danych zawartych w liście przewozowym stwierdza nadawca podpisem.

§ 20. Nadawca obowiązany jest dołączyć do listu przewozowego dokumenty potrzebne do załatwienia formalności wymaganych przez właściwe organy państwowe.

§ 21. Zamawianie taboru do przewozu, oznaczanie sztuk przesyłki, opakowanie, ważenie i ładowanie przesyłki regulują przepisy obowiązujące dla środka transportowego przyjmującego przesyłkę.

§ 22. 1. Przewoźne między miejscem nadania a miejscem przeznaczenia oblicza się według zasad podanych w taryfie towarowej dla przewozów w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej.

2. W przypadku niemożności stwierdzenia przy nadaniu wagi przesyłki kolej przyjmuje do obliczenia kosztów przewozu wagę deklarowaną, najmniej jednak wagę wymaganą według technicznych norm ładunkowych. Żegluga natomiast przyjmuje do obliczenia wagę ustaloną według zanurzenia statku. Wagi te (deklarowane i według zanurzenia) nie mogą być podstawą do reklamacji z tytułu ubytku. W razie ujawnienia różnicy wynoszącej mniej niż 3% między wagą ustaloną według zanurzenia a wagą kolejową — nadawcy nie zwraca się różnicy przewoźnego.

3. W przypadku przewozu przesyłki drogą okrężną z powodu przeszkody w przewozie powstałej nie z winy przewoźnika lub w przypadku obowiązywania specjalnych warunków przewozu przewoźne oblicza się za drogę rzeczywistą według odległości kolejowych.

4. Za usługi dodatkowe dokonane w miejscu nadania lub przeznaczenia pobiera się opłaty dodatkowe w wysokości określonej w taryfie towarowej dla przewozów w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej, a w razie braku opłat w tej taryfie — według taryf obowiązujących na kolei i w żegludze. Nadawcy ani odbiorcy nie obciążają żadne opłaty dodatkowe za przeładowanie dokonane w miejscu przeładowania przesyłki z jednego środka transportowego na drugi.

5. Przewoźne oraz opłaty dodatkowe pobiera się przy nadaniu przesyłki. Opłaty dodatkowe, których nie można ustalić w miejscu nadania, pobiera się od odbiorcy w miejscu przeznaczenia przesyłki.

6. Z poszczególnymi nadawcami lub odbiorcami masowych przesyłek jednolitych towarów mogą być zawierane umowy o planowym rozliczaniu i wyrównywaniu przez nich niektórych kosztów przewozu.

§ 23. Przeładowania przesyłki z taboru kolejowego na tabor rzeczny lub odwrotnie w miejscu przekazania dokonuje żegluga.

§ 24. Rozliczenia między przewoźnikami następują według zasad i w terminach ustalonych przez Ministrów Kolei i Żeglugi w porozumieniu z Ministrem Finansów,

§ 25. 1. Termin dostawy przesyłki obejmuje czas odprawy, przeładunku i przewozu przesyłki przez obydwoch przewoźników.

2. Obliczanie terminu dostawy następuje:

na odcinku wodnym według przepisów żeglugi, na odcinku kolejowym według przepisów kolei.

3. Na przeładowanie przesyłki z jednego środka transportowego na drugi zalicza się przy przeładowaniu mechanicznym na każde rozpoczęte 200 tonn przesyłki — a przy przeładowaniu ręcznym na każde rozpoczęte 100 tonn przesyłki — 24 godziny.

§ 26. 1. Termin dostawy przesyłki na odcinku żeglugi przewidziany dla przewozu i przeładunku uważa się za zachowany, jeżeli przed jego upływem żegluga przeładuje przesyłkę ze statku na wagony i przekaze kolei dokumenty przewozowe.

2. Przy przeładowaniu przesyłki z wagonów na statek termin dostawy dla żeglugi liczy się od chwili przyjęcia od kolei przesyłki w wagonie wraz z listem przewozowym.

§ 27. Przyjmowanie przesyłek w miejscach przeładunkowych (przez żeglugę od kolei lub odwrotnie) następuje po uprzednim przygotowaniu przesyłki i dokumentów przewozowych przez przekazującego przewoźnika.

§ 28. Przekazanie przesyłki w miejscu przeładowania przez jednego przewoźnika drugiemu stwierdza się w liście przewozowym.

§ 29. 1. Przy przejmowaniu przesyłki każdy z przewoźników może żądać sprawdzenia wagi przesyłki.

2. Opłaty za ważenie ponosi:

- 1) w przypadku gdy waga przesyłki jest zgodna z podaną w liście przewozowym — przewoźnik żądający sprawdzenia wagi,
- 2) w przypadku gdy waga przesyłki jest mniejsza lub większa niż podana w liście przewozowym — przewoźnik przekazujący przesyłkę.

3. Sprawdzenia wagi (ust. 1) przesyłek ładowanych luzem lub zsysem w miejscu przeładowania dokonuje się na wagach wagonowych.

§ 30. W razie ujawnienia szkody w przesyłce przed przeładowaniem jej dokonuje się sprawdzenia przesyłki przy udziale przedstawicieli kolei i żeglugi, jak również w miarę możliwości przedstawiciela nadawcy bądź odbiorcy. Z czynności sprawdzenia sporządza się protokół, który dołącza się do listu przewozowego.

§ 31. 1. Zmiana miejsca przeznaczenia lub przeładowania przesyłki bądź zmiana odbiorcy następuje w drodze dodatkowego zlecenia na piśmie.

2. Zmiana miejsca przeznaczenia lub przeładowania przesyłki wymaga zgody obydwóch przewoźników. Zmiana odbiorcy w miejscu przeznaczenia podanym w liście przewozowym wymaga zgody przewoźnika, który ma dokonać wydania przesyłki w miejscu przeznaczenia.

3. Przewoźnik otrzymujący zlecenie dodatkowe nadawcy lub odbiorcy na zmianę miejsca przeznaczenia przesyłki obowiązany jest porozumieć się niezwłocznie z drugim przewoźnikiem i o decyzji co do wykonalności zlecenia dodatkowego zawiadomić nadawcę, jak również odbiorcę przesyłki. Odpis zlecenia dodatkowego dołącza się do listu przewozowego.

4. Zlecenie dodatkowe nie może spowodować podziału przesyłki.

5. Zlecenie dodatkowe zmiany miejsca przeznaczenia lub odbiorcy przesyłki może dać nadawca lub odbiorca przesyłki w miejscu nadania, przeładowania lub przeznaczenia przesyłki.

6. Z chwilą złożenia dodatkowego zlecenia przez odbiorcę nadawca traci prawo do zmiany umowy przewozu,

§ 32. 1. Nadawca obowiązany jest zamieścić w liście przewozowym wskazówki, jak należy postępować z przesyłką w razie przeszkody trwającej więcej niż 24 godziny w przewozie, przeładowaniu lub wydaniu przesyłki. Przewoźnicy stosują się do takich wskazówek, o ile są one wykonalne.

2. W przypadku niezamieszczenia takiej wskazówki przewoźnik rozstrzyga, czy w interesie nadawcy należy żądać od niego wskazówek, czy dokonać przewozu i wyładowania przesyłki w innym miejscu, niż podał nadawca w liście przewozowym.

§ 33. Sposób obliczania przewoźnego i opłat dodatkowych w przypadku zmiany miejsca przeznaczenia przesyłki ustalony jest w taryfie towarowej dla przewozów w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej.

§ 34. Po dokonaniu przewozu przesyłki przez ostatniego przewoźnika, dostarczeniu jej odbiorcy do miejsca przeznaczenia i pokwitowaniu odbioru przez odbiorcę umowę przewozu uważa się za wykonaną.

§ 35. Zawiadomienie o nadejściu przesyłki oraz wydanie jej odbiorcy następuje według przepisów obowiązujących przewoźnika dokonującego wydania przesyłki.

R o z d z i a ł IV.

Odpowiedzialność, reklamacje, arbitraż, powództwa.

§ 36. Przewoźnicy odpowiadają za przesyłkę od chwili jej przyjęcia do chwili jej wydania; każdy z przewoźników odpowiada za nią na swym odcinku przewozu według obowiązujących przepisów.

§ 37. Odpowiedzialność za zaginięcie, ubytek, uszkodzenie i opóźnienie w dostawie przesyłki określają przepisy obowiązujące w każdym rodzaju przewozu (kolejowym, wodnym).

§ 38. W razie niemożności ustalenia, na odcinku którego przewoźnika powstała szkoda — stratę wyrównuje kolej i żegluga w stosunku do długości wykonanego przewozu.

§ 39. Kary umowne obciążające przewoźnika, nadawcę i odbiorcę przewidziane w dekreście o przewozie przesyłek i osób kolejami stosuje się w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej tylko na odcinku kolejowym w zakresie określonym w odpowiednich przepisach i w taryfie kolejowej.

§ 40. Prawo dochodzenia roszczeń przeciwko kolei lub żegludze w postępowaniu arbitrażowym bądź sądo-

wym z tytułu umowy przewozu w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej przysługuje dopiero po wyczerpaniu drogi reklamacji.

§ 41. 1. Roszczenia z umów określonych w niniejszym zarządzeniu przedawniają się z upływem roku od dnia wymagalności.

2. Reklamacje o zwrot nadpłaconych sum wnosi osoba, która dokonała nadpłaty, do tego przewoźnika, który pobrał te sumy.

3. Reklamacje z innego tytułu wnosi odbiorca przesyłki do przewoźnika, który wydał lub miał wydać przesyłkę w miejscu przeznaczenia.

4. Reklamacja jest uważana za ważną, jeżeli wniesie ją na piśmie osoba uprawniona i dołączy wymagane przez kolej lub żeglugę dokumenty (np. list przewozowy, wtórnik listu przewozowego, rachunek, protokół).

5. Bieg przedawnienia ulega zawieszeniu na okres postępowania reklamacyjnego, nie dłużej jednak niż na 3 miesiące.

§ 42. 1. Reklamacja powinna być rozpatrzona w ciągu trzech miesięcy od daty wniesienia. O wyniku załatwienia reklamacji zawiadamia się reklamującego i drugiego przewoźnika.

2. Jeżeli w terminie wskazanym w ust. 1 reklamacja nie zostanie załatwiona lub nie zaspokaja roszczeń w całości, osoba uprawniona może dochodzić roszczeń w drodze postępowania arbitrażowego lub sądowego.

§ 43. Przepisy § 40 stosuje się analogicznie do roszczeń kolei i żeglugi przeciwko nadawcom i odbiorcom przesyłek.

R o z d z i a ł V.

Przepisy końcowe.

§ 44. Za wykonanie czynności w zastępstwie nadawców lub odbiorców kolei i żegluga pobierają opłaty określone w taryfie towarowej dla przewozów w komunikacji kombinowanej kolejowo-wodnej.

§ 45. 1. Przewoźnikowi przysługuje prawo zastawu na przesyłce dla zabezpieczenia należności przysługującej mu z tytułu umowy przewozu.

2. Przepis ust. 1 nie ma zastosowania w przypadku, gdy odbiorcą przesyłki jest instytucja państwowa albo jednostka gospodarki uspołecznionej.

§ 46. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. *St. Jędrzychowski*